

Arrest

nr. 339 463 van 14 januari 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat L. RECTOR
Redingenstraat 29
3000 LEUVEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 26 mei 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 14 mei 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 12 november 2025, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 3 december 2025.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* advocaat L. RECTOR.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoeker, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, komt volgens zijn verklaringen België binnen op 13 november 2023 en verzoekt op 16 november 2023 om internationale bescherming. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) neemt op 14 mei 2025 een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de thans bestreden beslissing, die de volgende dag aangetekend naar verzoeker wordt verstuurd, en die luidt als volgt:

“(…)

A. Feitenrelaas

U verklaart de Palestijnse nationaliteit te hebben. U bent geboren op 8 november 2003 in Khan Younis, waar u tot uw vertrek uit Gaza altijd heeft gewoond.

U verliet Gaza omstreeks 26 februari 2023. U werd direct naar het vliegveld in Cairo gebracht, vanwaar u naar Turkije reisde. U verbleef twee weken in Turkije en reisde dan door naar Griekenland. U kwam aan in Griekenland op 5 maart 2023 en diende op 19 maart 2023 een verzoek om internationale bescherming in. U verbleef tijdens uw procedure in een opvangkamp op Samos. Op 6 juli 2023 werd u een internationale beschermingsstatus toegekend door de Griekse autoriteiten. Na het ontvangen van uw beslissing reisde u naar Athene om uw verblijfskaart en reisdocument aan te vragen. De advocaat die u hiervoor benaderde vroeg echter om geld, wat u niet had. U hoorde dat u gratis documenten aan kon vragen op de plek waar u de beslissing had gekregen, en reisde daarom terug naar Samos om een aanvraag in te dienen. In afwachting van uw documenten verbleef u een maand bij een vriend op Rhodos. U reisde dan terug naar Samos en vond daar voor een maand werk in een hotel. Nadien zocht u een week lang naar ander werk op Samos. Toen dat niet lukte, besloot u naar België te reizen.

U kwam aan in België op 13 november 2023 en diende op 16 november 2023 een verzoek om internationale bescherming in.

Bij terugkeer naar Griekenland vreest u dakloosheid.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt. U vertelde dat u psychische problemen heeft door wat u meemaakte met de politie in Griekenland en de huidige oorlog in Gaza. U heeft angst om gecontroleerd te worden door de politie en piekert veel over uw familie in Gaza (CGVS, p. 19). U legt geen medische stukken neer die kunnen aantonen welke impact uw psychologische problemen kunnen hebben op uw deelname aan onderhavige procedure. Uit het verloop van het persoonlijk onderhoud blijkt in elk geval dat u in staat was uw motieven uiteen te zetten. Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit uw verklaringen (Notities persoonlijk onderhoud CGVS d.d. 10/04/2023, hierna CGVS, p. 3, 13; DVZverklaringen punt 23) en de stukken in uw administratief dossier (Eurodac Marked Record) blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

HET GEMEENSCHAPPELIJK EUROPEES ASIELSTELSEL (GEAS)

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de

Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigten van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigten van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken

d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; en Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>).

Echter, de commissaris-generaal is van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in**

staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u **onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan**.

DOCUMENTEN GRIEKENLAND

1. Verlies documenten

Uit uw verklaringen blijkt dat de Griekse autoriteiten u een verblijfskaart, reisdocument, AFM en AMKA verstrekten (CGVS, p. 4, 17). U haalt aan dat u niet langer over uw Griekse verblijfskaart (ADET) en reisdocument beschikt omdat u deze bent verloren op de trein kort nadat u aankwam in België (CGVS, p. 13, 17). U deed geen aangifte van het verlies van uw documenten (CGVS, p. 18). Uit uw verklaringen blijkt dat uw verblijfskaart nog altijd geldig is. U ontving de verblijfskaart ongeveer een maand nadat u erkend werd als vluchteling in Griekenland (op 06/07/2023, zie Eurodac Marked Record). De verblijfskaart had een geldigheid van 3 jaar (CGVS, p. 13), waaruit volgt dat uw verblijfskaart ongeveer tot augustus 2026 geldig zou moeten zijn.

2. ADET, AMKA en AFM

A. ADET

Het Commissariaat-generaal benadrukt dat een persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn afgedrukte verblijfsvergunning (het document dat aantoonst dat hij in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning) verliest, niet te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd.

Ten eerste wijst het CGVS erop dat **het mogelijk is een duplicaat** te krijgen als de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) verloren is gegaan. Daartoe moet men zich naar een Asielbureau begeven om het verlies van het document aan te geven en een bewijs van verlies te krijgen dat aan de politie moet worden overgelegd. De politie zal de betrokken persoon een kennisgeving overhandigen. Het Asielbureau moet van dit bericht op de hoogte worden gebracht en ongeveer 4 maanden nadat het op de hoogte is gebracht, neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is verkregen, moet een afspraak worden gemaakt met het relevante Politiekantoor om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in het geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>).

Ten tweede blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen dat uw gedrukte verblijfsvergunning verloren zou zijn. Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben.

Zelfs indien u niet het langer in het bezit zou zijn van uw geprinte verblijfsvergunning, blijkt hieruit niet dat u geconfronteerd zou worden met de moeilijkheden die mensen ondervinden die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben.

B. AMKA

Met betrekking tot het sociale zekerheidsnummer (**AMKA**) merkt het Commissariaat-generaal op dat uit objectieve informatie ook blijkt dat het pas wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt (AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2023, juni 2024, blz. 248: " According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit **expires**"). Uit de objectieve informatie blijkt duidelijk dat het AMKA de dag na het verstrijken van de verblijfsvergunning wordt gedeactiveerd omdat de Griekse wet bepaalt dat het AMKA wordt gedeactiveerd in geval van illegaal verblijf op Grieks grondgebied (Ibid., blz. 278: " Specifically as regards deactivation due to nonlegal residence in the country, [deactivation] shall automatically take place on the day following the expiry of validity of the residence title, in the absence of renewal, extension or withdrawal of the status of international or temporary protection"). Het is dus het verlopen van de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het verlopen van de gedrukte verblijfsvergunning. Als uw verblijfsvergunning, zoals u verklaarde, geldig is tot ongeveer augustus 2026 (zie supra), is uw AMKA ook tot die datum geldig. En zelfs als u niet de nodige stappen had ondernomen om uw AMKA te verkrijgen, zou u geen gratis toegang tot gezondheidszorg in openbare instellingen worden geweigerd ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines **for free** from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription", zie UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; Refugee Info Greece - Health care without a social security number (PAAYPY or AMKA), van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; Country Report: Greece. Update 2022", blz.

250-251).

C. AFM

Wat het fiscaal registratienummer (**AFM**) betreft, herinnert het Commissariaat-generaal eraan dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op: https://rsaeegean.org/wpcontent/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Uit objectieve informatie blijkt echter dat **"de AFM alleen wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt"** (RSA/PRO ASYL, Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights , maart 2024, p. 20: " the AFM is automatically deactivated upon **the expiry of the ADET** and cannot be used until the ADET is renewed"). Gezien uw verblijfsvergunning niet verloopt voor ongeveer augustus 2026, is de AFM ook geldig tot die datum. Zelfs als de verzoeker stappen moet ondernemen om een duplicaat van zijn gedrukte verblijfsvergunning te krijgen, blijft hij toegang houden tot de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van onroerend goed.

VLUCHTMOTIEVEN

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid, huisvesting en bejegening door de Griekse politie (CGVS, p. 13-14) voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onvereenigbaar is

met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

1. Financiële middelen

U haalde aan dat het in Griekenland moeilijk is om werk te vinden en dat u bijgevolg niet genoeg geld had om uw familie te ondersteunen in Gaza (CGVS, p. 14). In dit kader moet worden opgemerkt dat u volgens uw verklaringen steeds in staat was om in uw levensbehoeften te voorzien. In afwachting van uw documenten om te kunnen werken verbleef u een maand bij een vriend op Rhodos, die alle dingen die u nodig had voor u betaalde (CGVS, p. 16). Na het ontvangen van uw documenten vond u legaal werk in een hotel op Samos voor een maand, dat u ook onderdak bood (CGVS, p. 17). Daarna bleef u nog slechts een week op Samos om rond te vragen naar ander werk en toen u niets vond besloot u naar België te komen (CGVS, p. 20), wat eerder een beperkte inspanning genoemd kan worden. Er dient in het algemeen ook op gewezen te worden dat u na het verkrijgen van uw vluchtelingenstatus op 6 juli 2023 in totaal slechts vijf maanden in Griekenland heeft verbleven (CGVS, p. 14). Dat u op een relatief korte tijd na de toekenning van uw status bent vertrokken uit Griekenland, getuigt niet van een oprechte inspanning om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er uw rechten te doen gelden.

Daarnaast dient erop gewezen te worden dat u zowel gedurende uw reis als na uw aankomst in Griekenland in staat was om een beroep te doen op uw netwerk. Zo betaalde uw maternale oom die in Duitsland woont uw reis van Gaza naar Turkije en van Turkije naar Griekenland (CGVS, p. 11-12). U betaalde de reis van Samos naar Athene en terug eveneens met geld dat u kreeg van uw maternale oom (CGVS, p. 16). Zoals eerder genoemd verbleef u in Griekenland een tijd bij een vriend uit het vluchtelingenkamp (CGVS, p. 16) en hielpen de kennissen van uw maternale oom u aan uw werk op Samos (CGVS, p. 17).

2. Woonomstandigheden

Uit uw verklaringen blijkt dat u, na vertrek uit het opvangcentrum waar u verbleef tijdens de asielprocedure, naar Athene reisde en drie dagen op straat sliep (CGVS, p. 15). U reisde vervolgens terug naar Samos, waar u een nacht op straat sliep voor het kantoor waar u uw documenten ging aanvragen (CGVS, p. 16). Daarna heeft u, zoals hierboven al beschreven, altijd onderdak gehad totdat u vertrok uit Griekenland, eerst bij uw vriend op Rhodos en dan bij het hotel waar u werkte. Er blijkt dan ook niet uit uw verklaringen dat u bijzondere moeilijkheden heeft gekend op het vlak van huisvesting.

3. Ingeroepen feiten van slechte bejegening door de Griekse politie

U verklaarde dat er in Griekenland sprake is van racisme onder de politie en haalde een incident aan waarbij een politieagent u bij een controle vertelde dat Palestina niet bestond, wat u als vernederend ervaarde (CGVS, p. 13-14). Ook werd u vaak gecontroleerd door de politie (CGVS, p. 14). Verder heeft u geen problemen gehad met de Griekse autoriteiten. Ten aanzien van routinecontroles door de politie moet worden opgemerkt dat dit tot het normale takenpakket van de politie behoort en aldus niet noodzakelijkerwijs aanzien kan worden als discriminatie of racisme. Het incident met de politieagent dat u aanhaalde is slechts een opzichzelfstaand incident dat eveneens geen blijkt geeft van een doorgedreven vorm van discriminatie of racisme. Deze feiten volstaan dan ook op zich niet om de drempel van vervolging, dan wel ernstige schade te halen.

ZELFREDZAAMHEID

Uit de elementen in het dossier blijkt niet dat er in uw hoofde bijzondere kwetsbaarheid kan worden vastgesteld, noch dat u momenteel specifieke medische bijstand krijgt.

U vertelde dat u psychische problemen heeft door wat u meemaakte met de politie in Griekenland en de huidige oorlog in Gaza. U heeft angst om gecontroleerd te worden door de politie en piekert veel over uw familie in Gaza (CGVS, p. 19). In Griekenland heeft u nooit een beroep gedaan op medische hulp in verband met deze problemen, omdat er volgens u geen organisaties zijn die daarbij kunnen helpen en omdat u in het ziekenhuis geld zou moeten betalen.

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf).

Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een verblijfsvergunning (ADET) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te krijgen. Het moet echter gezegd worden dat dit niet het geval is voor u, u verklaarde immers een geldige ADET en AMKA te bezitten.

Hoewel uit objectieve informatie blijkt dat sommige ziekenhuizen moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot tolken, wijst deze informatie niet op systematische of onoverkomelijke moeilijkheden. Integendeel, uit een onderzoek dat tussen juni 2022 en juni 2023 door de UNHCR werd uitgevoerd, bleek dat slechts 29% van de gecontacteerde begunstigden verklaarde moeilijkheden te hebben ondervonden bij de toegang tot gezondheidszorg, met name als gevolg van de taalbarrière (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf).

In België heeft u nooit psychologische opvolging gehad voor uw problemen (CGVS, p. 19), maar heeft u wel een afspraak met iemand van uw opvangcentrum om te praten over het bezoeken van een psycholoog (CGVS, p. 2020). Het CGVS merkt op dat u geen bewijzen kunt voorleggen die het CGVS kunnen inlichten over de realiteit, de omvang en de ernst van uw psychische problemen, de behandelingen die ze vereisen en de eventuele onmogelijkheid om een behandeling in Griekenland voort te zetten. Voor het beoordelen van uw problemen kan dus enkel afgegaan worden op uw eigen verklaringen, welke onvoldoende zijn om het bestaan van een bijzondere psychologische kwetsbaarheid vast te stellen.

Verder wijst het CGVS erop dat uit de informatie die u zelf gaf over uw psychische problemen niet blijkt dat deze in die mate gekarakteriseerd zijn dat ze aan uw situatie in Griekenland een significant verhoogde kwetsbaarheid verlenen. Gevraagd welke klachten u heeft in uw dagelijks leven vermeldt u immers enkel een angst voor de politie en dat u veel piekert over uw familie in Gaza (CGVS, p. 19). Hieruit blijkt op zich niet dat uw problemen een niveau van ernst zouden bereiken dat zware zorg en monitoring zou vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zouden zijn.

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

*Voorts is het CGVS is van oordeel dat het **risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.***

*Uit het geheel van uw verklaringen blijkt dat u voldoende **autonoom** en **zelfredzaam** bent om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Zo kon u in Griekenland zelfstandig werk en onderdak vinden. U vroeg zelf Griekse documenten aan. In dit kader reisde u eerst naar Athene om met een advocaat te spreken die u had gevonden via andere Palestijnen in uw opvangcentrum (CGVS, p. 15-16). Daarna ging u zelf naar een kantoor op Samos om een aanvraag in te dienen voor uw documenten, waarbij u zich in het Engels en met behulp van een vertaalapp verstaanbaar kon maken (CGVS, p. 16). U was ook in het bezit van een AMKA (CGVS, p. 17), waarvoor u volgens beschikbare informatie zelf een afspraak heeft moeten maken bij een Citizens Service Centre (zie stuk 2 in de blauwe map van uw dossier). Tevens heeft u zelfstandig een Griekse bankrekening geopend (CGVS, p. 17). Uit dit alles blijkt dat u voldoende in staat bent om administratieve procedures te doorlopen. Ook in België heeft u recentelijk op zelfstandige wijze werk gevonden bij een kapperszaak (CGVS, p. 7). Er blijkt aldus uit niets dat u bij terugkeer naar Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.*

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

De documenten die u voorlegde vermogen niet om de bovenstaande conclusie te wijzigen. Uw geboorteakte, Palestijnse paspoort, en Griekse reisdocument kunnen immers enkel uw identiteit en verblijf in Griekenland staven, welke niet worden betwist door het CGVS.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Palestina / Gaza.

(...)"

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Het verzoekschrift

In wat zich moet aandienen als een enig middel gaat verzoeker eerst in op de definitie van een vluchteling en bespreekt hij aan wie de subsidiaire beschermingsstatus toegekend kan worden. Verder werpt hij op dat de verwerende partij niet ter zake heeft willen onderzoeken of hij aan deze definities voldoet en zich op artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) beroept om het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren. Echter dient een beslissing tot niet-ontvankelijkheid, overeenkomstig artikel 57/6, § 3, derde lid, van de Vreemdelingenwet, genomen te worden binnen een termijn van vijftien werkdagen, te tellen vanaf de dag van ontvangst van het verzoek om internationale bescherming. Deze termijn werd *in casu* duidelijk niet nageleefd door de verwerende partij, zo betoogt verzoeker.

Op basis van hetgeen voorafgaat vraagt verzoeker de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) om de bestreden beslissing te hervormen en hem de vluchtelingenstatus, ondergeschikt de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen.

2.2. Stukken

2.2.1. Verzoeker voegt ter staving van zijn betoog geen bijkomende stukken bij zijn verzoekschrift.

2.2.2. Op 27 november 2025 maakt de verwerende partij, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota over met een actualisatie van de landeninformatie inzake de algemene situatie voor begunstigen van internationale bescherming in Griekenland en waarbij, met vermelding van de weblink, wordt gewezen op volgende rapporten en beslissingen:

- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2023*", 24 juni 2024;
- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2023*" september 2025;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024;
- RSA/PRO ASYL, "*Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2024;
- RSA, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025;
- Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", 4 april 2025;
- CEDOCA, "*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", 17 september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, persmededeling nr. 30/2025, 16 april 2025 en uitspraak BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, persmededeling, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, – 2BvR 1425/24, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, D-2580/2025, 11 september 2025.

2.2.3. Ter terechtzitting legt verzoeker, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer waarin hij ingaat op de algemene situatie van statushouders in Griekenland en het behoren, als Palestijn, tot een sociale groep met een bijzondere kwetsbaarheid en waarbij hij volgend stuk voegt:

- brief *consortium* van Griekse middenstandorganisaties gericht aan de Belgische asielinstanties, "*Inaccurate and misleading information in CEDOCA Country of Origin Information Focus: GREECE, Assistance to Migrants report, published 25th July 2005*" (stuk 1).

2.3. Beoordeling

2.3.1. De Raad wijst erop dat hij inzake beslissingen van de commissaris-generaal over volheid van rechtsmacht beschikt. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St.* Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoeker daarop.

2.3.2. Inzake de samenwerkingsplicht wordt verwezen naar artikel 48/6, § 1, van de Vreemdelingenwet, dat luidt als volgt:

“§ 1. De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient.”

Artikel 10.3 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de richtlijn 2013/32/EU), dat handelt over de vereisten voor de behandeling van verzoeken, bepaalt ook:

“3. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit over verzoeken om internationale bescherming zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) [...];

b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals het EASO en de UNHCR, en relevante internationale mensenrechtenorganisaties, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van verzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de verzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;

[...].”

Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van feiten en omstandigheden met inbegrip van de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming (hierna: de richtlijn 2011/95/EU) en artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen moeten worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, eerste lid, van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die is beperkt tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald. De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast moeten deze instanties ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of, in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

2.3.3. De Raad, die beschikt over een hervormingsbevoegdheid, moet een arrest vellen dat gemotiveerd is en geeft aan waarom verzoekers verzoek om internationale bescherming al dan niet beantwoordt aan de voorwaarden van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen.

2.3.4. De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker de bestreden beslissing aanvecht, noch betwist waar terecht wordt gesteld dat in zijn hoofde geen bijzondere procedurele noden konden worden vastgesteld, dat redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zijn rechten werden gerespecteerd en dat hij kon voldoen aan zijn verplichtingen. Dit wordt op pertinente wijze als volgt onderbouwd en door de Raad bijgetreden bij gebrek aan enig dienstig en concreet verweer van verzoeker:

“Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt. U vertelde dat u psychische problemen heeft door wat u meemaakte met de politie in Griekenland en de huidige oorlog in Gaza. U heeft angst om gecontroleerd te worden door de politie en piekert veel over uw familie in Gaza (CGVS, p. 19). U legt geen medische stukken neer die kunnen aantonen welke impact uw psychologische problemen kunnen hebben op uw deelname aan onderhavige procedure. Uit het verloop van het persoonlijk onderhoud blijkt in elk geval dat u in staat was uw motieven uiteen te zetten. Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.”

Met betrekking tot het aanwezig zijn van een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker en waardoor hij buiten zijn wil en persoonlijke keuzes bij terugkeer naar Griekenland in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zou terechtkomen, kan dienstig verwezen worden naar de vaststellingen onder punt 2.3.12.

2.3.5. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

Wat de opmerking van verzoeker betreft dat de redelijke termijn duidelijk werd overschreden door de lange duurtijd van de procedure, wijst de Raad erop dat de overschrijding van de redelijke termijn niet tot gevolg heeft dat het verzoek om internationale bescherming moet worden ingewilligd of dat de bestreden beslissing als gevolg hiervan nietig zou zijn. De termijn van vijftien werkdagen vermeld in artikel 57/6, § 3, derde lid, van de Vreemdelingenwet betreft een louter indicatieve ordetermijn. Een snelle behandeling is derhalve wenselijk, maar niet verplicht. De wet verbindt aan het overschrijden van voormelde termijn geen sanctie en er zijn geen wettelijke bepalingen of beginselen die de Raad toelaten een vreemdeling als vluchteling te erkennen of de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen omdat zijn verzoek om internationale bescherming niet binnen een bepaalde termijn werd afgehandeld. Dat deze termijn wordt overschreden, heeft aldus geenszins tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om het ingediende verzoek om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren. Dienvolgens moet worden vastgesteld dat verzoeker geen voordeel kan halen uit dit onderdeel van het enig middel, zodat het onontvankelijk is bij gebrek aan belang. Overigens toont verzoeker niet aan benadeeld te zijn door de langere beslissingstermijn nu hij ruimer de gelegenheid heeft gekregen om zijn vluchtrelaas van bewijsstukken te voorzien.

2.3.6. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Hij verkreeg er internationale bescherming op 6 juli 2023 en werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waaronder de Griekse

verblijfsvergunning (ADET), volgens hem geldig voor drie jaar (administratief dossier, map landeninformatie, *Eurodac Search Result*, *Eurodac Marked Record*; 'verklaring DVZ', punt 23 en 27; map documenten, stuk 1 en notities persoonlijk onderhoud, p. 3, 13). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" d.d. september 2024, p. 13; "*Country Report: Greece. Update 2023*", p. 243) en met het gegeven dat verzoeker in Griekenland op 6 juli 2023 internationale bescherming heeft verworven.

Verzoeker brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

2.3.7. Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt, zo weze herhaald, de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden en wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101). Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

2.3.8. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen

doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een naadloze integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals ziektekostenverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en het algemene gebrek aan sociale huisvesting in Griekenland ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening) is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze AMKA-verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van

een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een ‘geldige’ verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA. (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267).

D. _____ Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs, pasfoto's) voorleggen. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer te wijten is aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. _____ Huisvesting

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het

HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "the European way of life", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanástón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiel dienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
- (ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apaschólisis, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigen moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigen zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (*“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”*, 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (*“COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior”*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. In het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden stelt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gast samenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34). De Raad wijst er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, dit is in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en om vervolgens met deze actieve AMKA de toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren zoals banenbeurzen, taalcurssussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk,

enz. (“*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1, van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25-27; “*Country Report: Greece. Update 2024*”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. ‘*cash assistance*’), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (“*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het

HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Statushouders hebben gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privé dokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *“If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription”* (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, november 2023, p. 42-43, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024; Refugee.info Greece, *“Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)”*; UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie enkele maanden of zelfs meer dan een jaar kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een preciaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het

einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asiellkantoor (RAO) ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een preciaire situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 15-16; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 18-19; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; "*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt,

sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven, maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

2.3.9. Gelet op wat voorafgaat kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.10. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

De meest recente landeninformatie, die vermeld wordt in de aanvullende nota's van de commissaris-generaal en verzoeker, ligt in dezelfde lijn als de hierboven vermelde informatie en doorprijkt derhalve bovenstaande analyse niet.

Waar verzoeker in zijn aanvullende nota nog kritiek levert op de verwijzingen van de verwerende partij naar de COI Focus *“Grèce: Aide aux migrants”*, dient de Raad vast te stellen dat de verwerende partij op geen enkel moment, ook niet in haar aanvullende nota van 27 november 2025, en net zomin als de Raad verwijst naar deze COI Focus. De link naar de betreffende COI Focus opgenomen in de ter terechtzitting neergelegde aanvullende nota van verzoeker blijkt bovendien niet te werken. Aldus lijkt door de verwerende partij gevolg te zijn gegeven aan de vraag, vervat in de brief van 19 november 2025 uitgaande van een *consortium* van Griekse middelveldorganisaties (aanvullende nota verzoeker, stuk 1), om betreffende COI Focus uit circulatie te halen. Waar ter terechtzitting wordt gesteld dat de brief zelf daarentegen wel degelijk pertinent blijft en de schrijvende situatie voor statushouders in Griekenland bevestigt, wijst de Raad erop dat de bevindingen in de betreffende brief op zich geen afbreuk doen op voorgaande analyse, die is gemaakt steunende op basis van het geheel van beschikbare en gehanteerde rapporten. De conclusie blijft overeind

dat een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggende beschermingsverzoeken dus aan de orde blijft.

2.3.11. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “*alle gegevens van de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoeker, aan zijn individuele profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.12. Wat zijn individuele situatie betreft, maakt verzoeker, een tweeëntwintigjarige man, vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. Dit wordt op goede gronden als volgt onderbouwd in de bestreden beslissing:

“Uit de elementen in het dossier blijkt niet dat er in uw hoofde bijzondere kwetsbaarheid kan worden vastgesteld, noch dat u momenteel specifieke medische bijstand krijgt.

U vertelde dat u psychische problemen heeft door wat u meemaakte met de politie in Griekenland en de huidige oorlog in Gaza. U heeft angst om gecontroleerd te worden door de politie en piekert veel over uw familie in Gaza (CGVS, p. 19). In Griekenland heeft u nooit een beroep gedaan op medische hulp in verband met deze problemen, omdat er volgens u geen organisaties zijn die daarbij kunnen helpen en omdat u in het ziekenhuis geld zou moeten betalen.

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf).

Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een verblijfsvergunning (ADET) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te krijgen. Het moet echter gezegd worden dat dit niet het geval is voor u, u verklaarde immers een geldige ADET en AMKA te bezitten.

Hoewel uit objectieve informatie blijkt dat sommige ziekenhuizen moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot tolken, wijst deze informatie niet op systematische of onoverkomelijke moeilijkheden. Integendeel, uit een onderzoek dat tussen juni 2022 en juni 2023 door de UNHCR werd uitgevoerd, bleek dat slechts 29% van de gecontacteerde begunstigen verklaarde moeilijkheden te hebben ondervonden bij de toegang tot gezondheidszorg, met name als gevolg van de taalbarrière (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf).

In België heeft u nooit psychologische opvolging gehad voor uw problemen (CGVS, p. 19), maar heeft u wel een afspraak met iemand van uw opvangcentrum om te praten over het bezoeken van een psycholoog

(CGVS, p. 2020). *Het CGVS merkt op dat u geen bewijzen kunt voorleggen die het CGVS kunnen inlichten over de realiteit, de omvang en de ernst van uw psychische problemen, de behandelingen die ze vereisen en de eventuele onmogelijkheid om een behandeling in Griekenland voort te zetten. Voor het beoordelen van uw problemen kan dus enkel afgegaan worden op uw eigen verklaringen, welke onvoldoende zijn om het bestaan van een bijzondere psychologische kwetsbaarheid vast te stellen.*

Verder wijst het CGVS erop dat uit de informatie die u zelf gaf over uw psychische problemen niet blijkt dat deze in die mate gekarakteriseerd zijn dat ze aan uw situatie in Griekenland een significant verhoogde kwetsbaarheid verlenen. Gevraagd welke klachten u heeft in uw dagelijks leven vermeldt u immers enkel een angst voor de politie en dat u veel piekert over uw familie in Gaza (CGVS, p. 19). Hieruit blijkt op zich niet dat uw problemen een niveau van ernst zouden bereiken dat zware zorg en monitoring zou vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zouden zijn.

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.”

Er kan door de Raad slechts worden vastgesteld dat verzoeker op heden geen documenten voorlegt die enige psychologische problematiek staven, dat hij in behandeling is (geweest) bij een psycholoog, dan wel dat hij daar stappen toe heeft ondernomen en door moeilijkheden hiervan verstoken is gebleven, zodat zijn psychologische problematiek louter berust op blote beweringen waaruit niet kan worden opgemaakt dat zijn psychische problemen dermate ernstig zijn dat deze zijn terugkeer naar Griekenland in de weg zouden staan, of dat deze problemen belangrijke negatieve gevolgen zouden hebben op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie. Met zijn algemeen betoog in zijn aanvullende nota inzake “*de sociale groep van Palestijnen*” toont verzoeker niet op een concrete wijze een bijzondere kwetsbaarheid aan in het licht van de al ruim aangehaalde relevante rechtspraak van het Hof van Justitie. Hoewel niet betwist wordt dat de situatie in Gaza en de onzekerheid over het lot van zijn familie een psychologische impact kan hebben op verzoeker, kan niet blijken dat hij persoonlijk psychische problemen ondervindt, laat staan van die aard dat deze zijn zelfstandig functioneren/autonomie zouden beïnvloeden. Ook blijkt heden nergens uit dat verzoeker (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zou zijn. Aangezien het verslag van *Ulysse* waarvan verzoeker melding maakt in zijn aanvullende nota niet wordt neergelegd, kan hiermee geen rekening worden gehouden.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat verzoeker tot op heden geen medische stukken verschaft die een concrete toelichting geven over de impact van zijn gezondheidstoestand met betrekking tot zijn zelfredzaamheid, autonomie en zijn globaal dagelijks functioneren. Verder blijkt niet dat de gezondheidstoestand van verzoeker de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting of andere socio-economische rechten als statushouder in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt. Hij zet nergens *in concreto* uiteen in welke mate zijn gezondheidstoestand hem belet om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze psychologische problemen zou zijn op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Wat betreft de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland, toont verzoeker verder niet aan dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband zijn rechten als statushouder uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook Griekse onderdanen kunnen worden geconfronteerd. In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Een mogelijk kwaliteitsverschil tussen de gezondheidszorg in België en Griekenland houdt geen verband met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Hetzelfde geldt immers voor de Griekse onderdanen. Het komt verzoeker toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat hij zijn rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en hij, als statushouder, geen of onvoldoende toegang heeft tot medische zorg. Verzoeker slaagt hier echter niet in.

2.3.13. De Raad benadrukt verder dat verzoeker nog steeds beschikt over een geldige verblijfsvergunning (ADET), hetgeen hem toelaat toegang te verkrijgen tot andere essentiële documenten en basisvoorzieningen.

Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning thans zou zijn verstreken zodat zijn betoog in zijn aanvullende nota betreffende de moeilijkheden om deze te hernieuwen bij terugkeer, niet dienstig kan worden aangevoerd.

2.3.14. Verzoeker geeft aan dat zijn geldige Griekse verblijfsdocumenten (ADET en paspoort) in België gestolen werden (administratief dossier, 'bijkomende vragen M-status Griekenland', notities persoonlijk onderhoud, p. 4, 17). Gelet op het belang van deze verblijfsdocumenten, zoals dit blijkt uit de door hemzelf in zijn aanvullende nota bijgebrachte informatie, is het vooreerst weinig aannemelijk dat verzoeker geen aangifte zou hebben gedaan van deze diefstal. Los daarvan herinnert de Raad eraan dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning nog steeds geldig is.

In de bestreden beslissing verduidelijkt de verwerende partij dat een persoon, die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn afgedrukte verblijfsvergunning (het document dat aantoonst dat hij in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning) vernietigt, niet te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd. De verwerende partij wijst erop dat het mogelijk is een duplicaat te krijgen als de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) verloren is gegaan en geeft ook de te volgen procedure mee: *“Daartoe moet men zich naar een Asielbureau begeven om het verlies van het document aan te geven en een bewijs van verlies te krijgen dat aan de politie moet worden overgelegd. De politie zal de betrokken persoon een kennisgeving overhandigen. Het Asielbureau moet van dit bericht op de hoogte worden gebracht en ongeveer 4 maanden nadat het op de hoogte is gebracht, neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is verkregen, moet een afspraak worden gemaakt met het relevante Politiekantoor om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar met deze voor beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>).”*

Hoewel de informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. Zelfs indien verzoeker niet langer in het bezit zou zijn van zijn geprinte verblijfsvergunning, hetgeen niet zonder meer kan worden aangenomen gezien zijn blote beweringen dienaangaande, blijkt hieruit dan ook niet dat hij geconfronteerd zou worden met de moeilijkheden die statushouders ondervinden die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben.

2.3.15. Verzoeker verklaart zowel een AFM als een AMKA te hebben gehad (administratief dossier, 'bijkomende vragen M-status Griekenland' en notities persoonlijk onderhoud, p. 17).

Aldus heeft verzoeker een fiscaal registratienummer (AFM) verkregen. De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, september 2024, p. 19). Uit objectieve informatie blijkt dat deze AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA- rapport, maart 2025, p. 21: *“the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed”*). Het is de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het al dan niet kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Aangezien verzoekers verblijfsvergunning nog steeds geldig is, is zijn AFM dat eveneens.

Hetzelfde geldt voor zijn sociale zekerheidsnummer (AMKA). De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: *“According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires”* (AIDA-rapport, juni 2024, p. 248).

In de mate verzoeker in zijn aanvullende nota de vereiste benadrukt van het hebben van een geldige verblijfsvergunning en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling alvorens een actieve AMKA wordt uitgereikt of een bestaande AMKA opnieuw te activeren, maakt hij niet aannemelijk dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en hij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen voor het verkrijgen en/of het activeren van een AMKA, zoals bijvoorbeeld door het neerleggen van een werkbeploofte. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op

het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het (opnieuw) activeren van zijn AMKA, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-50; UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPE), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, november 2023, p. 42-43, zoals vermeld in voetnoot 306 van het *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken van september 2024). Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 50).

Zelfs indien verzoeker stappen moet ondernemen om een duplicaat van zijn gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen, blijft hij gedurende de wachttijd toegang houden tot de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van goederen.

Verzoeker toont dan ook niet aan dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate hij nood heeft aan medische en/of psychologische opvolging, hij hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM, wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging, of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoeker zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken. Voor zover hij wijst op de vertraging waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is die situatie niet op hem van toepassing nu hij heden nog over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt en niets hem eraan in de weg staat om, eventueel met ondersteuning, een verlenging van zijn ADET tijdig aan te vragen.

2.3.16. Zoals in de bestreden beslissing terecht wordt gesteld, volstaat het gegeven dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond op het vlak van werkgelegenheid, huisvesting en bejegening door de Griekse politie niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat, nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoonde. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

De Raad schaaft zich achter volgende pertinente motieven van de bestreden beslissing in verband met verzoekers persoonlijk wedervaren in Griekenland:

“1. Financiële middelen

U haalde aan dat het in Griekenland moeilijk is om werk te vinden en dat u bijgevolg niet genoeg geld had om uw familie te ondersteunen in Gaza (CGVS, p. 14). In dit kader moet worden opgemerkt dat u volgens uw verklaringen steeds in staat was om in uw levensbehoeften te voorzien. In afwachting van uw documenten om te kunnen werken verbleef u een maand bij een vriend op Rhodos, die alle dingen die u nodig had voor u betaalde (CGVS, p. 16). Na het ontvangen van uw documenten vond u legaal werk in een hotel op Samos voor een maand, dat u ook onderdak bood (CGVS, p. 17). Daarna bleef u nog slechts een week op Samos om rond te vragen naar ander werk en toen u niets vond besloot u naar België te komen (CGVS, p. 20), wat eerder een beperkte inspanning genoemd kan worden. Er dient in het algemeen ook op gewezen te worden dat u na het verkrijgen van uw vluchtelingenstatus op 6 juli 2023 in totaal slechts vijf maanden in Griekenland heeft verbleven (CGVS, p. 14). Dat u op een relatief korte tijd na de toekenning van uw status bent vertrokken uit Griekenland, getuigt niet van een oprechte inspanning om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er uw rechten te doen gelden.

Daarnaast dient erop gewezen te worden dat u zowel gedurende uw reis als na uw aankomst in Griekenland in staat was om een beroep te doen op uw netwerk. Zo betaalde uw maternale oom die in Duitsland woont uw reis van Gaza naar Turkije en van Turkije naar Griekenland (CGVS, p. 11-12). U betaalde de reis van Samos naar Athene en terug eveneens met geld dat u kreeg van uw maternale oom (CGVS, p. 16). Zoals eerder genoemd verbleef u in Griekenland een tijd bij een vriend uit het vluchtelingenkamp (CGVS, p. 16) en hielpen de kennissen van uw maternale oom u aan uw werk op Samos (CGVS, p. 17).

2. Woonomstandigheden

Uit uw verklaringen blijkt dat u, na vertrek uit het opvangcentrum waar u verbleef tijdens de asielprocedure, naar Athene reisde en drie dagen op straat sliep (CGVS, p. 15). U reisde vervolgens terug naar Samos, waar u een nacht op straat sliep voor het kantoor waar u uw documenten ging aanvragen (CGVS, p. 16). Daarna heeft u, zoals hierboven al beschreven, altijd onderdak gehad totdat u vertrok uit Griekenland, eerst bij uw vriend op Rhodos en dan bij het hotel waar u werkte. Er blijkt dan ook niet uit uw verklaringen dat u bijzondere moeilijkheden heeft gekend op het vlak van huisvesting.

3. Ingeroepen feiten van slechte bejegening door de Griekse politie

U verklaarde dat er in Griekenland sprake is van racisme onder de politie en haalde een incident aan waarbij een politieagent u bij een controle vertelde dat Palestina niet bestond, wat u als vernederend ervaarde (CGVS, p. 13-14). Ook werd u vaak gecontroleerd door de politie (CGVS, p. 14). Verder heeft u geen problemen gehad met de Griekse autoriteiten. Ten aanzien van routinecontroles door de politie moet worden opgemerkt dat dit tot het normale takenpakket van de politie behoort en aldus niet noodzakelijkerwijs aanzien kan worden als discriminatie of racisme. Het incident met de politieagent dat u aanhaalde is slechts een opzichzelfstaand incident dat eveneens geen blijkt geeft van een doorgedreven vorm van discriminatie of racisme. Deze feiten volstaan dan ook op zich niet om de drempel van vervolging, dan wel ernstige schade te halen.”

Uit het bovenstaande blijkt dat de commissaris-generaal in de bestreden beslissing omstandig heeft gemotiveerd waarom verzoekers voorzienbare levensomstandigheden in Griekenland niet beantwoorden aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid die dient te worden bereikt opdat van een ernstig risico op onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest sprake zou zijn.

Verzoeker bekritiseert de appreciatie en terechte gevolgtrekkingen van de verwerende partij, zonder meer, maar brengt hiermee, noch met zijn verwijzingen naar algemene informatie waarmee reeds rekening is gehouden en die ook de Raad in zijn analyse heeft betrokken, geenszins valabele elementen bij die voorgaande overwegingen met betrekking tot zijn concrete situatie kunnen weerleggen.

Verzoeker toont hoe dan ook niet concreet aan en maakt niet aannemelijk dat hij in Griekenland, dit mogelijks met de hulp van de Griekse autoriteiten of hulporganisaties, zijn rechten niet zou kunnen afdwingen aan de hand van de mogelijkheden die de vigerende Griekse wetgeving en de Europese regelgeving hem daartoe bieden.

2.3.17. Verzoeker, die geen blijkt geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, toont verder niet aan dat hij niet de nodige zelfredzaamheid heeft om in zijn levensbehoeften te voorzien, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel. De Raad schaart zich dan ook achter volgende pertinente overweging van de bestreden beslissing, die door verzoeker geheel ongemoeid wordt gelaten:

“Uit het geheel van uw verklaringen blijkt dat u voldoende autonoom en zelfredzaam bent om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Zo kon u in Griekenland zelfstandig werk en onderdak vinden. U vroeg zelf Griekse documenten aan. In dit kader reisde u eerst naar Athene om met een advocaat te spreken die u had gevonden via andere Palestijnen in uw opvangcentrum (CGVS, p. 15-16). Daarna ging u zelf naar een kantoor op Samos om een aanvraag in te dienen voor uw documenten, waarbij u zich in het Engels en met behulp van een vertaalapp verstaanbaar kon maken (CGVS, p. 16). U was ook in het bezit van een AMKA (CGVS, p. 17), waarvoor u volgens beschikbare informatie zelf een afspraak heeft moeten maken bij een Citizens Service Centre (zie stuk 2 in de blauwe map van uw dossier). Tevens heeft u zelfstandig een Griekse bankrekening geopend (CGVS, p. 17). Uit dit alles blijkt dat u voldoende in staat bent om administratieve procedures te doorlopen. Ook in België heeft u recentelijk op zelfstandige wijze werk gevonden bij een kapperszaak (CGVS, p. 7). Er blijkt aldus uit niets dat u bij terugkeer naar Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.”

Er kan worden aangenomen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zal kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van hem enige inspanning zal vergen om zijn leven op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Hieruit kan echter niet worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade.

2.3.18. Voorts voert verzoeker ook geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door hem in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten. Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, gezien zij door verzoeker niet dienstig worden aangevochten, onverminderd overeind.

2.3.19. Een algemene verwijzing, zoals in verzoekers ter terechtzitting neergelegde aanvullende nota, waarbij naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie wordt verwezen en naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de gebreken inzake ondersteuning (hetgeen in bovenstaande analyse ook mee in rekening is genomen), volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient *in concreto* te worden aangetoond, waartoe verzoeker in gebreke blijft.

Verzoeker werpt in zijn aanvullende nota verder op dat hij bij terugkeer naar Griekenland geen toegang meer zal hebben tot het HELIOS+-programma omdat het aantal plaatsen, voorzien voor 2025, reeds volledig ingevuld is, het best mogelijk is dat ook 2026 al volzet is of minstens zal zijn tegen het ogenblik dat hij in Griekenland zou aankomen en inschrijvingen ook maar mogelijk zijn tot twee jaar na de toekenning van de beschermingsstatus. Hiermee toont verzoeker geenszins aan dat hij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties bij terugkeer naar Griekenland. Zijn betoog, dat hij geen beroep meer zal kunnen doen op enige vorm van ondersteuning, ontbeert dan ook feitelijke grond.

2.3.20. Verzoeker toont niet aan dat hij, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Alles samengenomen toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoeker aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat hij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

2.3.21. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoeker niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele

situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

2.3.22. Aangezien aan verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de aan hem toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven.

2.3.23. Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoeker heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven in de zin van artikel 39/2, § 1, 2°, van de Vreemdelingenwet. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de verwerende partij.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op veertien januari tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS, wvd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

K. VERKIMPEN, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VERKIMPEN

V. SERBRUYNS